

**UCHWAŁA NR XXXV/264/2013
RADY MIEJSKIEJ W SIERADZU**

z dnia 30 grudnia 2013 r.

w sprawie przyjęcia „Programu wspierania rodziny dla miasta Sieradza na lata 2014 – 2016”.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 594, poz. 645 i poz. 1318) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 135, poz. 154 i poz. 866) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Program wspierania rodziny dla miasta Sieradza na lata 2014 - 2016”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Sieradza.

§ 3. 1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

2. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez rozplakatowanie na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Sieradza oraz zamieszczenie jej treści na stronie internetowej Urzędu Miasta Sieradza.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Sieradzu

Tomasz Olejnik

Załącznik do Uchwały Nr XXXV/264/2013
Rady Miejskiej w Sieradzu
z dnia 30 grudnia 2013 r.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY DLA MIASTA SIERADZA NA LATA 2014 - 2016

Zatwierdzam:
Prezydent Miasta Sieradza

Jacek Walczak

*Opracował:
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
w Sieradzu*

Sieradz, grudzień 2013

Spis treści

Wstęp	3
1. Uwarunkowania prawne programu	4
2. Diagnoza sytuacji społecznej	5
3. Analiza SWOT	23
4. Cele główne i cele szczegółowe programu	26
5. Harmonogram działań podporządkowanych celom szczegółowym	26
6. Przewidywane rezultaty i efekty programu	32

Wstęp.

Rodzina w literaturze przedmiotu rozumiana jest jako podstawowa i jednocześnie najważniejsza grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo. Rodzina jako grupa społeczna opiera się m.in. na intymności, wzajemnym uczuciu, współdziałaniu oraz wzajemnej odpowiedzialności, gdzie bardzo ważnym aspektem jest wzmacnianie wewnętrznych relacji, a także interakcji.

Rodzina pełni wiele funkcji. Jedną z nich jest *funkcja osobowa*, na którą składają się:

1. funkcja małżeńska lub też partnerska (to nic innego, jak bycie żoną lub mężem, partnerką lub partnerem);
2. funkcja rodzicielska (to bycie matką lub ojcem);
3. funkcja braterska (to bycie siostrą lub też bratem).

Rodzina jest pierwszym i zarazem najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka. To ona nie tylko w sposób świadomy, ale i nieświadomy wpływa na osobowość dziecka, na kształtowanie jego postaw oraz zachowań. Zaspokaja jego potrzeby, z których najważniejszymi są potrzeby bezpieczeństwa i miłości. Rodzina daje dziecku możliwość uczenia się prawidłowych wzorców zarówno życia rodzinnego, jak również życia społecznego. Wartość rodziny jest wartością najwyższą i nawet najlepiej funkcjonująca i działająca instytucja nie jest w stanie jej zastąpić. Dlatego też polityka państwa powinna być skierowana na pomoc rodzinie, a organizacjom pozarządowym i instytucjom samorządowym dawać możliwość jej wspierania.

Wspieranie rodziny, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych jest niczym innym, jak planowym działaniem, które ma na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się wszelkiego rodzaju dysfunkcje, to instytucje mające za zadanie wspieranie rodziny są zobowiązane do podjęcia na jej rzecz odpowiednich działań. Bardzo często problemy, które dotyczą rodziny są złożone. Można do nich zaliczyć chorobę alkoholową, długotrwałe bezrobocie, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność, długotrwałą chorobę, bezdomność.

1. Uwarunkowania prawne programu.

W związku z wejściem w życie z dniem 01.01.2012 r. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadania z tego zakresu na terenie miasta Sieradza realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Prezydent Miasta Sieradza upoważnił Dyrektora MOPS do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania decyzji wynikających z art. 176 i 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej (Upoważnienie Prezydenta Miasta Sieradza Nr 6/2012 z dnia 11.01.2012 roku).

W/w ustawa nakłada na gminę między innymi następujące zadania:

1. opracowanie i realizację 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny,
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny,
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez:
  - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności - wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz umożliwienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
  - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających;
  - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ma na celu m.in. pomoc rodzinom, które mają kłopoty wychowawcze oraz dzieciom, które zostały pozbawione opieki rodziców.

2. Diagnoza sytuacji społecznej.

Sieradz jest miastem województwa łódzkiego. Jest to jedno z najstarszych miast Polski. Zajmuje powierzchnię 5122 ha.

Miasto jest położone nad rzeką Wartą, która tworzy Kotlinę Sieradzką. Przez miasto biegną drogi krajowe nr 12, 14 i 83, a także linia kolejowa nr 14. W latach 1975 – 1998 Sieradz był stolicą województwa sieradzkiego.

Według danych Banku Danych Lokalnych GUS w 2012 r. Sieradz zamieszkiwało 43.651 mieszkańców, w tym 20.635 mężczyzn i 23.016 kobiet. W 2010 r. liczba ludności wynosiła 43.978 osób.

Najbardziej liczną grupą są mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym. Maleje liczba osób do 18. roku życia, natomiast z drugiej strony zwiększa się liczba osób przekraczających 61 rok życia. Jest to dowód na to, że społeczeństwo zaczyna się starzeć. W ostatnim okresie można zauważyć wzrost migracji zarobkowej. Mimo to Sieradz i jego mieszkańcy borykają się z problemem bezrobocia.

Stopa bezrobocia na miesiąc luty 2013 roku wynosiła 14,4% (dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sieradzu).

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sieradzu wynosiła w miesiącu kwietniu 2013 roku (w końcu miesiąca sprawozdawczego) 7.716 osób z czego 3.684 osoby to kobiety.

Osoby bezrobotne zamieszkałe na wsi to liczba 3.644 osób z czego 1.690 to kobiety. Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku – 1.055 – z czego 439 to kobiety. Dla porównania w kwietniu roku 2012 liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy wynosiła 6.780 osób z czego 3.467 to kobiety.

Osoby bezrobotne zamieszkałe na wsi – 3.250 osób z czego 1.620 to kobiety. Bezrobotni z prawem do zasiłku – 842 osoby z czego 420 to kobiety. Natomiast w roku 2011 liczba osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy jako bezrobotne – 6.385 osób z czego 3.224 to kobiety; osoby bezrobotne będące mieszkańcami wsi – 3.121 osób z czego 1.575 to kobiety. Bezrobotni z prawem do zasiłku – 743 osoby, z czego 365 to kobiety (dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sieradzu).

Tabela 1. Sytuacja osób bezrobotnych.

Wyszczególnienie	bezrobotni zarejestrowani w m-cu sprawozdawczym (kwiecień 2013)		bezrobotni zarejestrowani w końcu m-ca sprawozdawczego (kwiecień 2013)	
			z prawem do zasiłku	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
do 25. roku życia	229	113	88	30
długotrwale bezrobotni	263	135	4	0
powyżej 50. roku życia	100	31	333	124
bez kwalifikacji zawodowych	84	49	96	60
bez doświadczenia zawodowego	203	115	3	1
bez wykształcenia średniego	312	97	511	147
po odbyciu kary pozbawienia wolności	16	1	1	0
niepełnosprawni	29	13	61	30

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sieradzu.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2012 objął wsparciem 914 rodzin, w skład których wchodziło 2.121 osób. Dla porównania w 2011 roku pomocy udzielono 996 rodzinom, w których było 2.337 osób.

Tabela 2. Liczba rodzin objęta pomocą.

Rok	Liczba rodzin objęta wsparciem	Liczba osób w rodzinach
2011	996	2.337
2012	914	2.121

Źródło: dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

W powyższych rodzinach poza pomocą udzieloną w formie finansowej prowadzona była również praca socjalna.

Głównym i najczęstszym powodem ubiegania się o wsparcie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach obowiązującej ustawy o pomocy społecznej było **bezrobocie**.

Spośród 914 rodzin, które w 2012 roku skorzystały z pomocy społecznej, problem bezrobocia dotyczył aż 611 rodzin (776 osób z czego 425 kobiet). Klienci, którym przyznano

prawo do zasiłku dla bezrobotnych stanowili grupę 41 osób. Reasumując – osoby bez prawa do zasiłku to grupa 735 osób. Jest to aż 95% bezrobotnych klientów Ośrodka. Poza bezrobociem, istnieją również inne powody, dla których osoby są zmuszone korzystać z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Wg danych z 2012 roku są to: ubóstwo, długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Tabela 3. Główne powody przyznawania pomocy społecznej przez MOPS w Sieradzu w 2012 r.

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
ubóstwo	805	1920
bezrobocie	611	1573
długotrwała choroba	401	877
niepełnosprawność	312	586
bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	178	576

Źródło: dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Biorąc pod uwagę typologię rodzin, które w 2012 roku skorzystały z pomocy społecznej były to: rodziny niepełne – 148, rodziny wielodzietne (3 i więcej dzieci) – 83, rodziny dysfunkcyjne z powodu alkoholizmu – 92, rodziny dysfunkcyjne z powodu narkomanii – 4, rodziny dysfunkcyjne z powodu kryminogenności – 13, osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwo domowe – 476, inwalidzi – 312, emeryci i renciści – 148, osoby bezdomne objęte schronieniem – 20, osoby skierowane na leczenie i terapię w poradni oraz w stowarzyszeniach trzeźwościowych – 47.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w latach 2011 - 2012 klientom udzielono następującej pomocy:

Tabela 4. Formy pomocy.

	2011 rok		2012 rok	
Forma pomocy	Liczba osób	Kwota	Liczba osób	Kwota
Dożywianie w MCPS (ogólnie)	235	70.074	299	160.278
Zasiłki okresowe	271	351.553	195	254.891
Udzielenie schronienia	16	21.065	20	37.248
Zasiłek celowy – zdarzenie losowe	0	0	1	2.000
Sprawienie pogrzebu	2	2.423	1	940
Zasiłek celowy specjalny	95	26.839	73	20.942
Zasiłek celowy na opał	189	54.748	193	54.449
Zasiłek celowy na leki	129	30.002	153	34.408
Zasiłek celowy na opłaty	351	120.863	400	176.555
Zasiłek celowy na żywność	521	273.985	416	238.734
Zasiłek celowy na art. szkolne	7 rodz.	1.010	3 rodz.	250
Odpłatność za pobyt w DPS	49	707.903	48	850.268
Usługi opiekuńcze	36	138.458	38	103.194
Program wieloletni „Pomoc państwa ...”	1701 + 97 (dowóz posiłku)	309.600	1552 + 89 (dowóz posiłku)	335.877
Zasiłki stałe	171	605.312	161	616.990
Składki na ubezpiecz. zdrowotne	163	51.946	146	52.349
Pieczą zastępczą	0	0	9	5.678

Źródło: dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej swoim wsparciem obejmuje również rodziny, które posiadają dzieci. Wsparcie to opiera się na realizacji programu „**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**”. Z tej formy pomocy mogły korzystać dzieci i młodzież z rodzin,

w których kryterium dochodowe nie przekroczyło 150% kryterium, które zostało określone w ustawie o pomocy społecznej. Ideą wspomnianego programu jest zapobieganie niedożywieniu dzieci i młodzieży.

Tabela 5. Dzieci i młodzież korzystający z posiłków w latach 2011 – 2012 (zadania własne).

Rok	Liczba dzieci	Kwota w zł
2011	457	155.497
2012	465	189.416

Źródło: dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

W 2012 roku z dożywiania w szkole (w formie posiłku) skorzystało 474 dzieci i tak: dzieci do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej (plus osoby korzystające z posiłku bez wydania decyzji administracyjnej) – 371 osoby; dzieci do czasu ukończenia 7. roku życia – 103 osoby (dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu). W tym miejscu warto zaznaczyć, że w 2012 r. 9 dzieci korzystających z dożywiania, które było opłacane przez MOPS w Sieradzu, ukończyło 7 lat. Z tego też powodu były one liczone najpierw w grupie dzieci do czasu ukończeniu 7. roku życia, a potem w grupie uczniów. Na 2 dzieci przyznano zasiłek celowy na dożywianie.

Kolejnym istotnym elementem systemu wspierania rodziny jest **system świadczeń rodzinnych**, który jest obsługiwany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Formy pomocy z zakresu świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Świadczenia rodzinne.

Forma pomocy	Liczba osób w 2012 r.	Kwota w zł	Liczba osób w 2011 r.	Kwota w zł
Zasiłek rodzinny	2.662 dzieci	2.590.020,00	2.967 dzieci	2.796.183,00
Dodatek z tyt. opieki nad dzieckiem (okres korzystania z urlopu wychowawczego)	180	577.074,22	261	703.407,47
Dodatek z tyt. urodzenia dziecka	132	132.000,00	205	205.000,00

Dodatek z tyt. sam. wych. dziecka	188	341.640,00	217	342.900,00
Dodatek z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka	80	70.100,00	95	75.580,00
Dodatek z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego	1.662	166.200,00	1.876	187.600,00
Dodatek z tyt. podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	81	37.770,00	91	41.560,00
Dodatek z tyt. wych. dziecka w rodzinie wielodzietnej	285	251.840,00	310	270.640,00
Zasiłek pielęgnacyjny	862	1.623,574,80	870	1.617.808,32
Świadczenie pielęgnacyjne	145	792.784,87	124	642.703,68
Składka na ubezpie. społeczne	1.035 świadczeń	145.816,44	891 świadczeń	117.073,00
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	361	361.000,00	421	421.000,00

Źródło: dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Świadczenia rodzinne w roku 2012 wypłacono w ogólnej kwocie 7.089.820,33 zł (bez składek na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń rodzinnych). Dla porównania w 2011 roku była to kwota 7.421.455,47 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu od 1 października 2008 roku realizuje zadanie zgodnie z ustawą z dnia 07.09.2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ogółem z funduszu alimentacyjnego wypłacono 5.331 świadczeń na łączną kwotę 1.892.982,14 zł. W roku 2011 było to 5.126 świadczeń na sumę 1.701.788,72 zł.

Ważnym elementem wspierania rodziny przez Miasto Sieradz jest **system stypendialny dla uczniów**.

W 2012 roku ze stypendiów szkolnych skorzystało 334 uczniów. Inną formą pomocy był zasiłek szkolny, z którego skorzystało 3 uczniów. Kwotowo pomoc udzielona uczniom w tej formie wyglądała następująco:

Tabela 7. System stypendialny dla uczniów.

Rodzaj pomocy	Kwota
stypendia szkolne	230.161,25
zasiłki szkolne	1.365,00

Źródło: dane Urzędu Miasta Sieradza.

Miasto Sieradz posiada **system stypendiów sportowych**, który ma na celu wspieranie rozwoju młodzieży. Jest on skierowany do młodych ludzi, którzy osiągają wysokie wyniki w sporcie zarówno w kraju, jak również na arenach międzynarodowych. Do tej pory od 2007 r. ze wsparcia skorzystało 110 osób.

Prezydent Sieradza swoim wsparciem obejmuje również uzdolnioną młodzież z terenu miasta, w oparciu o **Miejski Program Wspierania Edukacji Uzdolnionej Młodzieży**. Celem Programu jest wspieranie rozwoju edukacyjnego uczniów i studentów w różnych dziedzinach życia. W ramach Programu Prezydent Miasta Sieradza przyznaje nagrody w formie finansowej. Zapewnia również promocję osiągnięć osób nagrodzonych.

Prezydent Miasta Sieradza przyznaje nagrody za wybitne osiągnięcia w nauce już od 2007 roku. Do tej pory zostało nagrodzonych 116 uczniów i studentów.

Dużym wsparciem dla rodziny są **dodatki mieszkaniowe**, które są przyznawane i wypłacane przez Urząd Miasta Sieradza na podstawie decyzji administracyjnej. W 2012 roku z tej formy pomocy skorzystało 817 rodzin. Kwota wypłaconych dodatków to suma 1.419.264,81 zł.

Znaczącą rolę we wspieraniu rodziny pełni **Miejski Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Sieradzu**, działający w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, który działa na rzecz osób i rodzin (bez względu na to jaką mają sytuację finansową, wykształcenie, wiek czy też pochodzenie), które znalazły się w sytuacji kryzysowej z powodu m.in. uzależnienia od alkoholu, choroby, bezdomności, bezrobocia. Skala i zakres problemów, z jakimi borykają się klienci bardzo często wymaga stałej współpracy Miejskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej z wieloma instytucjami rządowymi i pozarządowymi, m.in. Urzędem Miasta, Sądami, Policją, szkołami, Służbą Zdrowia, Powiatowym Urzędem Pracy itd.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w 2012 roku przyjęli 1.084 klientów, podjęli 1.623 interwencje, z czego 433 były to interwencje domowe, a 1.190 w instytucjach. Zatrudnieni specjaliści udzielili także 661 (w 2011 roku – 456) konsultacji i porad prawnych z zakresu: prawa rodzinnego, prawa cywilnego, prawa karnego, prawa pracy oraz prawa z zakresu ubezpieczenia społecznego. Ponadto udzielili także 184

konsultacji psychologicznych zarówno w formie konsultacji indywidualnych, jak również rodzinnych, małżeńskich oraz wsparcia w sytuacjach kryzysowych.

W Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych od narkotyków lub zagrożonych uzależnieniem i członków ich rodzin udzielono pomocy 14 rodzinom. Punkt Konsultacyjny działa w systemie ciągłym.

Warto w tym miejscu zaznaczyć istnienie w Miejskim Ośrodku Interwencji Kryzysowej **mieszkania interwencyjnego**. Ma ono za zadanie zabezpieczyć schronienie osobom, które znalazły się w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia, w związku z przemocą w rodzinie. W 2012 roku nie zaistniała sytuacja, która wymagałaby umieszczenia osoby doświadczającej przemocy w rodzinie w mieszkaniu interwencyjnym.

Przyczyny konfliktów i trudności mające negatywny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzinne i społeczne, z którymi zgłaszały się osoby i rodziny zostały przedstawione w poniższym zestawieniu:

Tabela 8. Przyczyny.

Przyczyny	Liczba osób
Kryzysy wynikające z uzależnienia od alkoholu	596
Kryzysy psychospołeczne (kłopoty finansowe, bezrobocie, choroba)	488
Kryzysy rodzinne z przewagą przemocy w rodzinie (psychicznej, fizycznej, ekonomicznej i zaniedbania)	434
Trudności mieszkaniowe (bezdomyństwo, zadłużenie, zagrożenie eksmisją itp.)	130
Kryzysy wynikające z uzależnienia od narkotyków	14

Źródło: dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

W ramach realizacji **Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2006 – 2013**, każdego roku organizowane są szkolenia z zakresu przemocy w rodzinie. Biorą w nim udział: pracownicy socjalni, pedagodzy i psycholodzy szkolni, kuratorzy sądowi, funkcjonariusze policji oraz przedstawiciele służby zdrowia. Ponadto w ramach **Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2006 – 2013)**:

1. udzielano pomocy psychologicznej, prawnej oraz ochrony przed przemocą tym rodzinom, w których występują problemy alkoholowe;
2. zwiększono dostępność pomocy terapeutycznej oraz rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
3. prowadzono profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną, szczególnie dla dzieci i młodzieży;
4. wspierano działalność świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży z tzw. grup podwyższonego ryzyka.

W ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie podjęto następujące działania:

1. udzielano specjalistycznego poradnictwa;
2. podejmowano interwencje na rzecz ochrony przed przemocą;
3. współpracowano z Policją w zakresie interwencji oraz monitorowania w sytuacji przemocy;
4. przygotowano w Komendzie Powiatowej Policji „niebieski pokój” nowocześnie wyposażony audiowizualnie do przesłuchań dzieci – ofiar i świadków przemocy, dorosłych ofiar przemocy;
5. prowadzono prace w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Powyższe działania są jednocześnie działaniami prowadzonymi przez Miejski Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Formą wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej była **praca asystenta rodziny**. Do takiej rodziny asystent był kierowany przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na wniosek pracownika socjalnego. W okresie od 01.09.2012 r. do 31.12.2012 r. asystent rodziny pracował z 22 rodzinami w miejscu ich zamieszkania.

W momencie kiedy działania środowiskowe nie przynosiły spodziewanych efektów koniecznym było powierzenie opieki nad dziećmi innym osobom. Zgodnie z tym Sąd Rejonowy w Sieradzu w roku 2012 w rodzinie zastępczej umieścił 9 dzieci.

Liczba dzieci z terenu miasta Sieradza przebywająca w placówkach opiekuńczo - wychowawczych na koniec 2012 roku wynosiła 14. Natomiast liczba rodzin zastępczych na terenie miasta Sieradza na dzień 31.12.2012 rok wynosiła 54, z czego: 35 to rodziny spokrewnione, 18 to rodziny niezawodowe, 1 to rodzina zawodowa wielodzietna (dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sieradzu).

Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na dzień 31.12.2012 roku z podziałem na w/w rodziny wyniosła:

Tabela 9. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.

Typ rodziny zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej
Rodziny spokrewnione	40
Rodziny niezawodowe	21
Rodziny zawodowe wielodzietne	3
Rodziny zawodowe – pogotowia rodzinne	0
Rodzinne domy dziecka	0

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodziny w Sieradzu.

Ogółem kwota wypłaconych środków na rodziny zastępcze w 2012 roku wyniosła 489.974 zł, z czego: na świadczenia dla rodzin zastępczych – 460.841 zł, na wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych – 29.133 zł.

Rok 2012 był drugim rokiem działalności **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Sieradzu**. Został powołany na mocy Zarządzenia Prezydenta Miasta Sieradza Nr 95/2011 z dnia 20 czerwca 2011 r. Obsługę organizacyjno – techniczną prowadził Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu. Przewodniczący Zespołu złożył do prokuratury 2 zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. W 17 przypadkach kontynuowano procedurę „Niebieskie Karty”, rozpoczętej w 2011 roku.

Łącznie w 2012 roku do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły 92 formularze „Niebieska Karta A”. Osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy w 102 przypadkach byli mężczyźni, a w 8 kobiety. Osobami stosującymi przemoc w stosunku do małoletnich dzieci w 2 przypadkach były matki i w 2 ojcowie.

W ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego w 2012 r. zorganizowano spotkania dla przedstawicieli służby zdrowia i oświaty dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Bardzo ważnym działaniem dotyczącym wspierania rodziny jest walka z uzależnieniami. Na terenie miasta Sieradza zadania dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych były realizowane zgodnie z **Miejskim Programem Profilaktyki**

i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który jest uchwalany każdego roku przez Radę Miejską.

W rozwiązywaniu problemów alkoholowych duże znaczenie ma **Miejska Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. W związku z jej działaniem przyjęto 51 zgłoszeń o nadużywaniu alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek wynikających z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Komisja przekazała do Sądu Rejonowego w Sieradzu 24 wnioski (2 wnioski dotyczące kobiet i 22 mężczyzn) dotyczące skierowania na przymusowe leczenie odwykowe.

Jednym z zadań w/w Programu jest dbałość o dostępność terapii uzależnienia od alkoholu. Zadanie to na terenie miasta Sieradza realizowane jest przez **Poradnię Leczenia Uzależnień „Mark – Med”**. Poradnia Leczenia Uzależnień „Mark – Med” udziela także pomocy osobom uzależnionym, które ujawniają zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych, a także osobom współuzależnionym, ujawniającym związane przede wszystkim ze stresem zaburzenia nerwicowe. Poradnia Leczenia Uzależnień „Mark – Med” w 2012 roku była realizatorem ponadpodstawowego programu psychoterapii dla osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych oraz DDA, który był finansowany przez miasto Sieradz. Z programu ponadpodstawowego, dotyczącego psychoterapii dla osób uzależnionych skorzystało 96 osób. Z ponadpodstawowego programu psychoterapii dla osób współuzależnionych skorzystały 32 osoby. Natomiast z programu ponadpodstawowego dotyczącego psychoterapii DDA skorzystało 100 osób.

Poza w/w poradnią bardzo ważną rolę w promowaniu zdrowego stylu życia i rozwiązywaniu problemów alkoholowych pełnią stowarzyszenia abstynenckie.

Stowarzyszenie Abstynentów „Przystań” w 2012 roku zorganizowało m.in. Forum Trzeźwościowe z okazji Ogólnopolskiego Dnia Trzeźwości, „Pożegnanie lata 2012”, „Święto pieczonego ziemniaka” czy też rajdy piesze i rowerowe po ziemi sieradzkiej. **Sieradzkie Towarzystwo Trzeźwości „Przyjaźń”** w ramach działań na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych zorganizowało m.in. Halowy Turniej Klubów oraz Stowarzyszeń Abstynenckich w piłce nożnej, VII Amatorski Turystyczny Rajd Samochodowy, a także piknik rodzinny.

W/w stowarzyszenia abstynenckie prowadzą również zajęcia z zakresu terapii dla osób uzależnionych, członków ich rodzin oraz osób współuzależnionych. Bardzo ważnym elementem Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest tzw. edukacja publiczna społeczności lokalnych, działalność informacyjna, a także współpraca z lokalnymi mediami. Dzięki temu m.in. sfinansowano kampanie profilaktyczno – edukacyjne pod hasłem „Narkotykom NIE”; rozprowadzono wśród wszystkich przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych materiały promocyjne

z zakresu przestrzegania art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (sprzedaż alkoholu osobom nieletnim); wyemitowano w Telewizji Miejskiej w okresie wiosenno – jesiennym filmy profilaktyczno – edukacyjne pn. „Piłem i brałem”, „Anoreksja”; udział w organizacji Konferencji z okazji Ogólnopolskiego Dnia Trzeźwości w Sieradzu; udział w organizacji spotkania dla młodzieży gimnazjalnej Ogólnopolskiego Programu „Profilaktyka, a Ty”; w miesiącu grudniu 2012 roku dla 460 dzieci z terenu miasta Sieradza ze szkół podstawowych przygotowano spotkanie świąteczne w Teatrze Miejskim w Sieradzu. Dzieci miały możliwość obejrzenia spektaklu teatralnego oraz obejrzenia filmu i otrzymania paczek ze słodyczami; zakupiono materiały do realizacji programu psychoedukacyjnego dla skazanych zagrożonych uzależnieniem od alkoholu lub uzależnionych przebywających w Zakładzie Karnym w Sieradzu; z myślą o osobach, które poszukują informacji z zakresu profilaktyki uzależnień prowadzona jest zakładka na stronie internetowej miasta: www.umsieradz.eu.

W oparciu o **Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006 – 2013** podejmowano działania psychoedukacyjne i profilaktyczne poprzez zatrudnienie psychologów i pedagoga w szkołach podstawowych i gimnazjach w ramach kompleksowej pomocy dla potrzeb uczniów, rodziców, pedagogów i wychowawców. Do zadań psychologów należy:

1. współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną oraz innymi instytucjami (MOPS, PCPR, służbą zdrowia) w zakresie specjalistycznej diagnozy oraz konsultacji form pomocy udzielanej uczniom;
2. udzielanie wsparcia uczniom w pokonywaniu trudności adaptacyjnych;
3. rozpoznawanie przyczyn problemów związanych z nauką i pomoc w ich usuwaniu;
4. kształtowanie umiejętności psychospołecznych uczniów, ich prawidłowych postaw wobec nauczycieli i procesu nauczania;
5. prowadzenie pogadarek na aktualne, ważne tematy takie jak: uzależnienia, zachowania agresywne i inne wynikające z bieżących potrzeb;
6. pomoc w realizacji szkolnego programu wychowawczego;
7. prowadzenie poradnictwa psychologicznego i wspieranie rodziców w procesie wychowania.

Na terenie sieradzkich szkół podstawowych i gimnazjalnych kontynuowana była realizacja programów profilaktycznych z zakresu uzależnień oraz przemocy. W edycji wiosennej w programach wzięło udział 2083 uczniów, natomiast w edycji jesiennej 1740 uczniów.

Dużą pomocą wykazała się Straż Miejska, która na terenie szkół podstawowych i przedszkoli pomogła edukować dzieci z zakresu bezpieczeństwa.

Na terenie sieradzkich publicznych szkół gimnazjalnych kontynuowano kampanię edukacyjno – zdrowotną pod hasłem „Mleko to zdrowie – Zdrowie to życie bez nałogów”.

Sieradzkie rodziny zostały objęte wsparciem także w okresie zimowego i letniego wypoczynku swoich dzieci. Podczas ferii zimowych na terenie sieradzkich szkół oraz Miejskiego Ośrodka Sportowo – Rekreacyjnego dla dzieci i młodzieży zorganizowano zajęcia rekreacyjno – sportowe. W zajęciach uczestniczyło 886 dzieci i młodzieży. Podczas ferii funkcjonowały także świetlice środowiskowe. W okresie letnim zorganizowano 10 – dniowy wypoczynek dla 40 dzieci, uczniów szkół podstawowych, które pochodziły z rodzin o niskim statusie materialnym (w miejscowościach nadmorskich). Wypoczynek był zorganizowany przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Oddział Powiatowy z siedzibą w Sieradzu. Dla grupy 93 dzieci, uczniów szkół podstawowych Polski Komitet Pomocy Społecznej – Oddział w Sieradzu zorganizował wypoczynek w miejscowości Gródek nad Dunajcem koło Bartkowej. Na terenie sieradzkich szkół podstawowych podczas wakacji zorganizowano półkolonie. Podejmowano na nich działania z zakresu profilaktyki w formie zajęć sportowo – rekreacyjnych, a także zajęcia grupowe rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży. I tak: Szkoła Podstawowa Nr 4 zorganizowała półkolonie z „Orlikiem”. W zajęciach uczestniczyła grupa 30 dzieci. Szkoła Podstawowa Nr 10 zorganizowała półkolonie „Wakacje 2011 w Dziesiątce”. W zajęciach uczestniczyło 30 dzieci.

Poza w/w działaniami dofinansowano także inne formy wypoczynku. Były to:

1. 4 – dniowa wycieczka dla Warsztatu Terapii Zajęciowej, w której uczestniczyło 19 osób;
2. 7 – dniowy wypoczynek 22 osób niepełnosprawnych z opiekunami w Ośrodku Wypoczynkowym Sieradz Męka;
3. zajęcia sportowe dla dzieci odbywające się w każdą środę podczas wakacji na boisku przy Szkole Podstawowej Nr 10 pod nazwą Wakacyjna Liga Osiedlowa „Wakacje bez nałogów” dla 120 osób;
4. cykl turniejów Piłki Siatkowej dla młodzieży podczas wakacji pod hasłem „Wakacje bez nałogów” dla 100 osób;
5. zajęcia w „Parku Linowym” podczas trwania wakacji dla około 6.000 dzieci i młodzieży;
6. Rodzinny Piknik Integracyjny pn. „Nie odwracaj się ode mnie – wszyscy jesteśmy ludźmi” o charakterze sportowo – rekreacyjnym zorganizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu, w którym uczestniczyło 215 osób. Uczestnikami pikniku były dzieci i młodzież o specjalnych potrzebach z rodzicami oraz ich zdrowi rówieśnicy. Piknik zorganizowany był pod patronatem Urzędu Miasta w Sieradzu, na terenie Ośrodka Wypoczynkowego MOSiR w Sieradzu – Męce. Nadrzędnym celem pikniku było zapobieganie marginalizacji i izolacji społecznej

poprzez kształtowanie właściwych relacji społecznych między osobami zdrowymi, a osobami z dysfunkcjami zdrowotnymi. Oprócz dzieci i młodzieży wraz z rodzinami, w pikniku uczestniczyli również partnerzy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – przedstawiciele władz miasta, przedstawiciele instytucji, organizacji pozarządowych oraz przedstawiciele Rady Miejskiej w Sieradzu.

Warto w tym miejscu wspomnieć o zorganizowanym na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w ramach „Dni Sieradza 2012 r.” – **III Pikniku Informacyjno – Promocyjnego pn. „MOPS i Partnerzy”**, które też jest jedną z form wspierania rodziny. Celem Pikniku było przybliżenie mieszkańcom Sieradza oferty podmiotów, które przyczyniają się do przezwyciężania trudnych sytuacji materialnych, zdrowotnych i społecznych. W Pikniku udział wzięło bardzo dużo podmiotów, które reprezentowało około 50 przedstawicieli.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował również obchody **„Międzynarodowego Dnia Rodziny”**, w którym udział wzięli uczestnicy Domu Dziennego Pobytu, Ośrodka Adaptacyjnego, Warsztatu Terapii Zajęciowej, świetlic środowiskowych, rodziny i osoby korzystające z pomocy społecznej, a także przedstawiciele organizacji pozarządowych, które na co dzień współpracują z Ośrodkiem. W spotkaniu udział wzięło około 150 osób.

Dużym wsparciem dla rodzin, których członkowie są osobami niepełnosprawnymi jest Ośrodek Adaptacyjny oraz Warsztat Terapii Zajęciowej działające przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sieradzu. **Ośrodek Adaptacyjny** jest odpowiedzią na potrzeby i oczekiwania rodziców dzieci niepełnosprawnych. Podstawowym celem działalności Ośrodka Adaptacyjnego jest przede wszystkim opieka nad uczestnikami, ich społeczna rehabilitacja bez odrywania ich od rodzin i środowiska naturalnego. Z kolei **Warsztat Terapii Zajęciowej** jest placówką pobytu dziennego dla 20 osób w przedziale wiekowym 17 – 50 lat, w stosunku do których właściwy organ orzekł stopień niepełnosprawności ze wskazaniem do terapii zajęciowej. W 2012 roku na zajęcia *Warsztatu Terapii Zajęciowej* uczęszczało 21 osób.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zorganizowano uroczyste spotkanie z okazji „Światowego Dnia Osób Niepełnosprawnych” i „Międzynarodowego Dnia Wolontariusza”. W spotkaniu wzięło udział około 120 osób.

Bardzo ważnym aspektem wspierania rodziny są prowadzone przez Stowarzyszenia i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej świetlice środowiskowe. Pierwszą z nich, a działającą na terenie Ośrodka jest **Świetlica Środowiskowa „Promyk”**. Jej działania są skierowane do dzieci i młodzieży – uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. W roku 2012 w zajęciach świetlicy uczestniczyły 32 osoby. Realizowany był w niej program profilaktyczno - wychowawczy.

Drugą świetlicą prowadzoną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu jest **Świetlica Środowiskowa „U Żaków”**. Działa ona na terenie Wyższej Szkoły Humanistyczno - Ekonomicznej przy ul. Mickiewicza. W 2012 roku w zajęciach świetlicy uczestniczyły 34 osoby.

Świetlica Środowiskowa „Monice”, to kolejna placówka prowadzona przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu. Działała w budynku po byłej Szkole Podstawowej Nr 7 w Sieradzu, przy ul. Szkolnej 4. W 2012 roku w zajęciach świetlicy uczestniczyły 44 osoby. Pod koniec grudnia 2012 r. Świetlica Środowiskowa „Monice” zakończyła swoją działalność.

Ponadto na terenie miasta Sieradza działają następujące świetlice środowiskowe: Świetlica Środowiskowa prowadzona przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Świetlica Środowiskowa „Świąteczko Dzikuska” przy Klasztorze Sióstr Urszulanek, Świetlica Środowiskowa przy Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym, Świetlica Środowiskowa prowadzona przez Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Uśmiech Dziecka” przy Szkole Podstawowej Integracyjnej Nr 8, Świetlica Środowiskowa „Iskierka” prowadzona przy Parafii Rzymsko – Katolickiej Najświętszego Serca Jezusowego w Sieradzu.

W ramach świetlic środowiskowych, w okresie ferii zimowych i wakacji funkcjonowały odpowiednio „Świetlica Zimowa” oraz „Świetlica Wakacyjna”. „Świetlica Zimowa” działała w okresie 30.01.2012 r. – 10.02.2012 r. W zajęciach brało udział 13 dzieci. „Świetlica Wakacyjna” działała w okresie 02.07.2012 r. – 13.07.2012 r. W jej zajęciach brało udział 16 dzieci z terenu miasta Sieradza. W lipcu 2012 roku przy współpracy Straży Miejskiej w Sieradzu zorganizowano wyjazd do Łodzi dla grupy 29 dzieci.

Warto w tym miejscu wspomnieć o **programach profilaktyki zdrowotnej** finansowanych z budżetu Miasta Sieradza, które promowały zdrowy styl życia w 2012 roku. Były to:

I – Program szczepień ochronnych przeciwko żółtacze – wirusowemu zapaleniu wątroby typu B – adresatami programu byli mieszkańcy miasta Sieradza urodzeni przed 1985 rokiem (w programie uczestniczyło ogółem 179 osób: 121 kobiet i 58 mężczyzn). Szczepienia wykonano szczepionką HEPAVAX GENE TF 20;

II – Program profilaktyki raka piersi – USG – adresatami programu były kobiety z terenu miasta Sieradza w wieku od 30 do 50 roku życia (w programie uczestniczyło ogółem 519 kobiet);

III – Program profilaktyki i wczesnego wykrywania raka prostaty – adresatami programu byli mężczyźni z terenu miasta Sieradza w wieku od 50 roku życia (w programie uczestniczyło 106 mężczyzn). U 106 osób wykonano badanie PER – RECTUM;

IV – Program profilaktycznych szczepień ochronnych przeciw grypie – adresatami programu byli mieszkańcy miasta Sieradza w wieku 65 lat i więcej (w ramach programu przebadano 200 osób: 109 kobiet i 91 mężczyzn; wykonano również szczepienia szczepionką VAXIGRIP);

V – Program profilaktyczny wczesnego wykrywania wad wzroku – program skierowany był do dzieci z terenu miasta Sieradza, urodzonych w 2004 roku (w programie uczestniczyło 337 dzieci);

VI – Program profilaktyczno – edukacyjny przeciwdziałania zachorowalności na cukrzycę – adresatami programu była młodzież z I klas szkół gimnazjalnych (przebadano łącznie 312 uczniów);

VII – Program profilaktyczno – edukacyjny wykrywania raka piersi dla dziewcząt w okresie dojrzewania (nauka samobadania piersi) – adresatami programu były dziewczęta z III klas szkół gimnazjalnych (w programie uczestniczyło 170 dziewcząt i 11 osób z personelu);

VIII – Program profilaktyczno – edukacyjny pn. „ZDROWE ODŻYWIENIE” – adresatami programu były dzieci z VI klas szkół podstawowych (w programie uczestniczyło około 390 dzieci);

IX – Program profilaktyczny pn. „NIE nowotworom u dzieci” – adresatami programu były dzieci w wieku od 9 miesięcy do 6 lat z terenu miasta Sieradza (w programie uczestniczyło 133 dzieci: 65 dziewczynek i 68 chłopców).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej swoim wsparciem obejmuje także osoby starsze, prowadząc dla nich **Dom Dziennego Pobytu**. Jest on placówką, która zapewnia pomoc osobom w wieku emerytalnym w organizacji ich życia bez konieczności zmiany miejsca zamieszkania. W roku 2012 z tej formy pomocy skorzystało 28 osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu cały czas udziela informacji o dostępnym systemie usług socjalnych, w tym świadczonych usługach opiekuńczych. Na chwilę obecną usługi te są realizowane przez **Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Amicus” w Sieradzu**. Z usług opiekuńczych w 2012 roku skorzystało 38 osób (2011 – 36 osób).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu podejmuje również działania związane z zapewnieniem opieki osobom tego wymagającym, w tym wydawanie decyzji o skierowanie do **Domu Pomocy Społecznej** oraz o naliczaniu odpłatności za pobyt. W 2012 roku pokryto koszty pobytu w Domach Pomocy Społecznej 48 osób. W roku 2011 było to 49 osób.

W oparciu o w/w działania stworzono wykaz mocnych i słabych stron - analizę SWOT.

3. Analiza SWOT.

Jest narzędziem diagnozy strategicznej. Ma na celu pokazanie zarówno mocnych, jak i słabych stron systemu wsparcia rodziny oraz dziecka.

M O C N E S T R O N Y

- ✓ współpraca z instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami, które działają w sferze pomocy rodzinie;
- ✓ wykształcenie i doświadczenie kadry pomocy społecznej;
- ✓ doksztalcanie kadry i udział w szkoleniach;
- ✓ rozwijająca się asystentura rodziny;
- ✓ realizacja kontraktu socjalnego;
- ✓ baza instytucji wspierających rodzinę, w szczególności policja, sąd, PCPR, MOPS, organizacje pozarządowe;
- ✓ funkcjonowanie Miejskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej;
- ✓ funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- ✓ dostęp do bezpłatnego specjalistycznego poradnictwa socjalnego, prawnego, psychologicznego i pedagogicznego;
- ✓ możliwość zapewnienia wsparcia finansowego, rzeczowego oraz wyżywienia rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej;
- ✓ prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od narkotyków i zagrożonych uzależnieniem od narkotyków i członków ich rodzin;
- ✓ mieszkanie interwencyjne w Miejskim Ośrodku Interwencji Kryzysowej;
- ✓ organizowanie grup wsparcia;
- ✓ prowadzenie działalności edukacyjno – profilaktycznej w środowisku lokalnym i współpraca z mediami w tym zakresie;
- ✓ dostępna oferta pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy;
- ✓ funkcjonowanie jadalni przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej z przeznaczeniem dla osób najuboższych;
- ✓ funkcjonowanie dużej liczby świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży, które realizują programy profilaktyczne oraz zajęcia pozaszkolne dla dzieci i młodzieży;

- ✓ funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej, Ośrodka Adaptacyjnego oraz Domu Dziennego Pobytu;
- ✓ organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci w czasie wakacji i ferii zimowych;
- ✓ w ramach realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie organizowane są szkolenia z zakresu przemocy w rodzinie;
- ✓ możliwość pozyskiwania dodatkowych środków finansowych pochodzących z przeciwdziałania uzależnieniom;

S Ł A B E S T R O N Y

- ✓ zbyt niskie kryterium dochodowe do otrzymania świadczeń socjalnych i świadczeń rodzinnych;
- ✓ niewystarczające środki finansowe w stosunku do potrzeb rodzin;
- ✓ zjawisko alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie;
- ✓ rozluźnienie więzi społecznych;
- ✓ brak mieszkań chronionych i socjalnych;
- ✓ brak noclegowni;
- ✓ wysoki poziom bezrobocia oraz wysoki wskaźnik ubóstwa;
- ✓ wysokie koszty utrzymania rodziny;
- ✓ brak pozytywnych wzorów do naśladowania w rodzinach dysfunkcyjnych;
- ✓ bezradność i zbyt mała mobilność osób bezrobotnych oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- ✓ niska świadomość rodziców odnośnie kwestii edukacyjno – wychowawczych;
- ✓ bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo – wychowawczych;
- ✓ niewystarczająca kadra pracowników socjalnych i asystenta rodziny;
- ✓ zbyt duże obciążenie pracowników socjalnych i asystenta rodziny pracą;

S Z A N S E

- ✓ poprawa funkcjonowania rodziny;
- ✓ mniejsza ilość interwencji w rodzinach;
- ✓ mniejsza liczba rodzin rozbitych;
- ✓ interdyscyplinarność działań – dobre rezultaty współpracy z instytucjami;

- ✓ nowe stanowiska pracy w systemie pomocy społecznej, zwiększające obszar pomocy specjalistycznej, np. asystent rodziny;
- ✓ możliwość korzystania z programów strukturalnych EFS, środków budżetu państwa, miasta i gminy;
- ✓ wzrost znaczenia organizacji pozarządowych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży;
- ✓ funkcjonowanie systemu stypendialnego;
- ✓ zapisy prawne zmierzające do ograniczenia okresu pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- ✓ edukacja rodziców;
- ✓ wzmocnienie współpracy między instytucjami, które wspierają rodzinę;
- ✓ realizowanie programów profilaktycznych promujących zdrowy styl życia;
- ✓ lokalne inicjatywy na rzecz systemu wspierania rodziny;

Z A G R O Ź E N I A

- ✓ rozwój zjawiska wykluczenia społecznego;
- ✓ niechęć rodzin do współpracy;
- ✓ niechęć młodzieży do korzystania z oferty świetlic i domów kultury;
- ✓ wysoki poziom bezrobocia, który utrudnia wyjście z systemu pomocy społecznej;
- ✓ brak zakładów pracy – trudny rynek lokalny;
- ✓ ograniczona oferta pracy dla ludzi młodych, a co za tym idzie ubożenie społeczeństwa;
- ✓ zwiększająca się patologia życia społecznego;
- ✓ nowe niebezpieczne sposoby zarabiania pieniędzy przez młodych ludzi – sponsoring;
- ✓ wyjazdy zagraniczne do pracy, a co za tym idzie osłabienie więzi rodzinnych;
- ✓ osłabienie funkcji opiekuńczej rodziny;
- ✓ wzrost zjawiska euro sieroctwa;
- ✓ wielopropblemowość w rodzinach zgłaszających się po pomoc;
- ✓ ograniczone środki finansowe Ośrodka na formy udzielanej pomocy;
- ✓ nakładanie na gminę ustawowo nowych zadań bez zabezpieczenia finansowego;
- ✓ ograniczone środki finansowe na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

4. Cele główne i cele szczegółowe programu.

Cel główny: Tworzenie warunków, które będą sprzyjały wspieraniu rodziny.

Cele szczegółowe:

1. Poprawa stanu funkcjonowania rodziny oraz podnoszenia jakości życia dzieci.
2. Praca z rodziną mająca na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym.
3. Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa socjalnego zarówno dziecku, jak i rodzinie.
4. Bezpieczne funkcjonowanie dziecka na terenie szkoły.
5. Wspieranie rodzinnej pieczy zastępczej.
6. Wspieranie rodzin z niepełnosprawnym członkiem rodziny.
7. „Karta rodziny”.

5. Harmonogram działań przyporządkowanych celom szczegółowym programu.

- **Działania mające na celu poprawę stanu funkcjonowania rodziny oraz podnoszenia jakości życia dziecka.**

- ✓ organizowanie warsztatów, szkoleń, prelekcji dla rodziców;
- ✓ promowanie rodzinnej integracji;
- ✓ realizowanie programów profilaktycznych z zakresu dysfunkcji rodzin;
- ✓ funkcjonowanie świetlic środowiskowych;
- ✓ organizowanie pikników rodzinnych;
- ✓ organizowanie spotkań integracyjnych;
- ✓ funkcjonowanie w okresie wakacji świetlicy wakacyjnej, a w czasie ferii zimowych – świetlicy zimowej;
- ✓ funkcjonowanie świetlic środowiskowych realizujących programy profilaktyczno – wychowawcze;
- ✓ wspieranie rodzin poprzez organizowanie dla ich dzieci wypoczynku w okresie wakacji i ferii zimowych;
- ✓ wspieranie rodzin w wypełnianiu ich funkcji poprzez pracę wolontariuszy;
- ✓ specjalistyczne poradnictwo psychologiczno – pedagogiczne dla rodzin;
- ✓ tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym wspieranie placówek wsparcia dziennego oraz zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży;

- ✓ dalsze funkcjonowanie jadłodajni przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej;
- ✓ przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu, Urząd Miasta Sieradza, OHP, stowarzyszenia, szkoły, kościoły, placówki wychowania pozaszkolnego.

▪ **Działania mające na celu pracę z rodziną w celu zapobiegania sytuacji kryzysowej.**

- ✓ organizowanie szkoleń, warsztatów dotyczących możliwości zapobiegania sytuacjom kryzysowym;
- ✓ realizowanie programów profilaktyczno – edukacyjnych;
- ✓ konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, w tym pomoc psychologiczna, pedagogiczna i pomoc prawna;
- ✓ organizowanie grup wsparcia i grup samopomocowych;
- ✓ realizowanie programów korekcyjno – edukacyjnych;
- ✓ rozwój dziennych ośrodków wsparcia;
- ✓ usługi opiekuńcze;
- ✓ dalsza działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od narkotyków i zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodzin;
- ✓ funkcjonowanie mieszkania interwencyjnego w Miejskim Ośrodku Interwencji Kryzysowej;
- ✓ prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem;
- ✓ podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”;
- ✓ zwiększenie obszaru pomocy specjalistycznej poprzez przydzielanie asystenta rodziny;
- ✓ analiza sytuacji rodzin, których dzieci są zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej;
- ✓ działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- ✓ rozwój wolontariatu;
- ✓ doskonalenie współpracy pomiędzy poszczególnymi podmiotami prowadzącymi pracę z dzieckiem i rodziną;

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu, Urząd Miasta Sieradza, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Poradnia

Psychologiczno – Pedagogiczna, SR – Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, szkoły, stowarzyszenia.

▪ **Działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego dziecku i rodzinie.**

- ✓ wyposażenie dzieci i młodzieży w artykuły szkolne;
- ✓ finansowanie asystenta rodziny oraz kosztów jego szkoleń;
- ✓ zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom zagrożonym kryzysem lub też przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych;
- ✓ organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych;
- ✓ organizowanie i finansowanie dożywiania dla dzieci i młodzieży w trakcie trwania nauki i zajęć pozalekcyjnych;
- ✓ monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych;
- ✓ wspieranie rodzin i dzieci przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny;

Realizatorzy: *Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu, Urząd Miasta Sieradza, służba zdrowia, szkoły, stowarzyszenia.*

▪ **Działania mające na celu zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania dziecka na terenie szkoły.**

- ✓ realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych na terenie szkoły;
- ✓ rozwój opieki psychologicznej i pedagogicznej w szkołach;
- ✓ wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży;
- ✓ współpraca szkół z instytucjami wspierającymi rodzinę;

Realizatorzy: *Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu, Urząd Miasta Sieradza, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, szkoły, kościoły, stowarzyszenia.*

▪ **Działania mające na celu wspieranie rodzinnej pieczy zastępczej.**

- ✓ praca socjalna z rodziną biologiczną dzieci umieszczonych w pieczy;
- ✓ monitorowanie i ocena sytuacji opiekuńczo – wychowawczej dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej;

- ✓ organizowanie wsparcia finansowego dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych;
- ✓ tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji asystenta rodziny;

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu, Urząd Miasta Sieradza, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

▪ **Działania mające na celu wspieranie rodzin z niepełnosprawnym członkiem rodziny.**

- ✓ organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych;
- ✓ wspieranie instytucji i programów rehabilitacyjnych przygotowujących młodzież do podjęcia samodzielnego życia;
- ✓ specjalistyczne poradnictwo dla osób niepełnosprawnych;
- ✓ funkcjonowanie Ośrodka Adaptacyjnego będącego w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- ✓ funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej;
- ✓ świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej;
- ✓ współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu, Urząd Miasta Sieradza, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, kościoły, stowarzyszenia.

▪ **Usprawnienie funkcjonowania rodziny posiadającej dzieci poprzez wprowadzenie „Karty rodziny”.**

- ✓ promowanie modelu rodziny z dziećmi oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku rodziny posiadającej dzieci;
- ✓ umacnianie rodziny oraz wspieranie realizacji funkcji rodziny;
- ✓ poprawa warunków materialnych i wzmocnienie kondycji sieradzkich rodzin;
- ✓ zwiększenie szans rozwoju dla dzieci i młodzieży w rodzinie;
- ✓ ułatwienie rodzinom dostępności do dóbr kultury oraz innych usług, które sprzyjają rozwojowi tych rodzin.

Realizatorzy: *Urząd Miasta Sieradza, stowarzyszenia, firmy prywatne.*

INSTYTUCJE UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu, ul. Polna 5,
2. Urząd Miasta Sieradza, Plac Wojewódzki 1,
3. Komenda Powiatowa Policji w Sieradzu, ul. Sikorskiego 2,
4. Prokuratura Rejonowa w Sieradzu, ul. J. Piłsudskiego 4,
5. Prokuratura Okręgowa w Sieradzu, ul. J. Piłsudskiego 4,
6. Sąd Rejonowy w Sieradzu, Aleja Zwycięstwa 1,
7. Sąd Okręgowy w Sieradzu, Aleja Zwycięstwa 1,
8. Straż Miejska w Sieradzu, ul. Kościuszki 6,
9. Powiatowy Urząd Pracy w Sieradzu, Plac Wojewódzki 3,
10. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sieradzu, Plac Wojewódzki 3, IV piętro,
11. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Plac Wojewódzki 3, III piętro,
12. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sieradzu, Plac Wojewódzki 3,
13. Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Warcie, ul. Sieradzka 3,
14. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu, ul. Armii Krajowej 7,
15. Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Mark - Med”, ul. POW 19,
16. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap”, ul. Ks. Popiełuszki 2,
17. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Tutus”, ul. Pułaskiego 2,
18. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Alfa”, ul. Rycerska 2,
19. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdrowie”, Aleja Pokoju 7,
20. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicus”, ul. Jana Pawła II 12,
21. Polski Komitet Pomocy Społecznej. Stowarzyszenie Charytatywne. Zarząd Okręgowy, Plac Wojewódzki 1,
22. Sieradzki Klub „Amazonka”, ul. Kościuszki 5, lok. 21,
23. Sieradzkie Towarzystwo Trzeźwości „Przyjaźń”, ul. Krakowskie Przedmieście 12 lok. 01,
24. Stowarzyszenie Abstynentów „Przystań” w Sieradzu, ul. Lokajskiego 1,
25. Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Amicus”, ul. Nenckiego 2,
26. Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Dary Losu” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Sieradzu, ul. Krakowskie Przedmieście 58,

27. Sieradzki Klub „Amazonka”, ul. Kościuszki 5,
28. Polski Związek Niewidomych, Okręg Łódzki, ul. Kościuszki 5,
29. Polski Związek Głuchych, Okręg Łódzki, ul. Kościuszki 5,
30. Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego, Oddział w Sieradzu, ul. Nenckiego 2,
31. Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Uśmiech Dziecka”,
ul. Szlachecka 11,
32. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Aleja Pokoju 11 c, lok. 14 i ul. Kościuszki 5,
33. Ochotnicze Hufce Pracy w Sieradzu, ul. Lokajskiego 1,
34. Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Sieradzu, ul. Lokajskiego 1,
35. Polski Czerwony Krzyż – Delegatura w Sieradzu, Plac Wojewódzki 3.

6. Przewidywane efekty oraz rezultaty programu.

Przewidywanymi efektami przeprowadzonych działań są:

1. wzmocnienie więzi rodzinnych oraz ich znaczenia;
2. poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi;
3. poprawa sytuacji dziecka w rodzinie;
4. zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin w celu zapobiegania powstawaniu sytuacjom kryzysowym;
5. zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie;
6. poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dziecka w rodzinie i dziecka na terenie szkoły;
7. przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej;
8. umożliwianie szybkiego powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej;
9. poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych;
10. zwiększenie dostępności do dóbr kultury i innych usług rodzinom.